

STRATEGIA ROZWOJU

Powiatu Wołomińskiego do 2015 roku

1. GŁÓWNE PROBLEMY POWIATU I ANALIZA SWOT

1.1. GŁÓWNE OBSZARY I PROBLEMY ROZWOJOWE POWIATU

Najważniejszym atutem Powiatu Wołomińskiego wydaje się być położenie w bliskim sąsiedztwie Warszawy. Istnieją pozytywne relacje i zwyczaje współpracy z Warszawą, jej otoczeniem biznesowym i administracją a także więzy współpracy i pracy dla potrzeb dużej aglomeracji. Mocną stroną powiatu jest wysoka aktywność mieszkańców, ich wykształcenie i pracowitość. Dodatkowo powiat posiada znaczące walory osadnicze, inwestycyjne i turystyczne wsparte dobrze rozwiniętym sektorem małych i średnich przedsiębiorstw.

Główną słabością Powiatu Wołomińskiego, najczęściej wymienianą, są problemy komunikacji z i do Warszawy oraz zła sieć dróg łączących poszczególne miejscowości powiatu. Znaczny uszczerbek na wizerunku powiatu oraz poczucie braku bezpieczeństwa powodują zorganizowane grupy przestępcze.

Wiele do życzenia pozostawia stan infrastruktury technicznej, a w szczególności gospodarka wodno – ściekowa, odpadów stałych i gazyfikacja powiatu. Obserwuje się niskie wykorzystanie potencjału turystycznego i rekreacyjnego powiatu, na co nakłada się słaba promocja i zaniedbania w infrastrukturze społecznej.

Najbardziej istotną **szansą rozwojową** Powiatu Wołomińskiego jest przynależność do dynamicznie rozwijającej się aglomeracji warszawskiej oraz wykształcone zwyczaje osiedlania się w okolicach Warszawy wielu osób i firm.

Szansą będzie z pewnością skorzystanie z nowoczesnych technologii komunikacyjnych i osiągnięć związanych z wykorzystaniem społeczeństwa informacyjnego.

Dla mieszkańców powiatu znaczną szansą jest dostępność i wysoki poziom edukacji i nauki w Warszawie. Występują korzystne, dodatnie dla powiatu, trendy migracyjne. Swoją szansę powiat znajduje także w procesie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej.

Głównym zewnętrznym **zagrożeniem** dla społeczności Powiatu Wołomińskiego wydaje się być brak poprawy koniunktury gospodarczej całego kraju i regionu i co za tym idzie wzrost bezrobocia. Zagrożeniem będzie także brak dostatecznych środków i działań nakierowanych na rozwój infrastruktury.

Pozostawienie sfery promocyjnej bez znaczącego wsparcia powodować będzie pozostawanie powiatu i jego społeczności na marginesie informacyjnym. Występuje brak koncepcji promocji inwestycyjnej i rekreacyjno – osadniczej regionu.

Zewnętrznym zagrożeniem jest także niskie bezpieczeństwo ludzi i mienia w sąsiednich regionach. Mieszkańcy powiatu obawiają się postępującej degradacji środowiska naturalnego w regionie oraz zanieczyszczeń generowanych przez Warszawę i okoliczne zakłady przemysłowe.

1.2. SYNTEZA WYNIKÓW ANALIZY SWOT

WEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA ROZWOJU POWIATU

Atuty powiatu

- Bliskość Warszawy, centrum administracyjnego kraju,
- Atrakcyjne tereny pod inwestycje, tania ziemia,
- Wykształceni, przedsiębiorczy i pracowici mieszkańcy,
- Trasa WZ przechodząca przez obszar powiatu,
- Istniejące połączenie kolejowe do Warszawy,
- Wysoki odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym i niski w wieku poprodukcyjnym,
- Dodatnie saldo migracji,
- Dobry dostęp do oświaty z ciekawymi kierunkami kształcenia,
- Wysoki poziom miejscowej kultury oraz usług zdrowotnych,
- Wiele dóbr kultury o najwyższych walorach poznawczych,
- Dbłość o stan środowiska, duża ilość terenów zielonych,
- Duża ilość małych i średnich przedsiębiorstw [MSP], dobry stan rzemiosła,
- Dobrze rozwinięty sport wyczynowy,
- Dobrze rozbudowana infrastruktura telekomunikacyjna,
- Skuteczność działania władz samorządowych,
- Rozwinięta prasa lokalna,
- Duży obszar powiatu.

Słabości powiatu

- Niedostateczny rozwój infrastruktury technicznej – kanalizacja, woda, gaz,
- Zły stan i niedostateczna sieć dróg, utrudniony dojazd do Warszawy,
- Brak dogodnych połączeń między miejscowościami powiatu,
- Narastająca przestępczość [zorganizowane grupy przestępcze], brak bezpieczeństwa ludzi i mienia, niedostateczne środki przeznaczane na utrzymanie bezpieczeństwa publicznego,
- Niedostateczny rozwój infrastruktury społecznej, braki środków finansowych na oświatę i służbę zdrowia oraz pomoc społeczną,
- Mała ilość ośrodków kulturalnych, brak sal sportowych,
- Znaczny stopień zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego, dzikie wysypiska śmieci, słaba gospodarka odpadami, brak utylizacji śmieci, brak oczyszczalni ścieków,
- Mała powierzchnia obszarów chronionych,
- Wysoki stopień zanieczyszczenia rzek,
- Słabe rolnictwo – rozdrobnienie, niska kategoria gleb, upadek hodowli, brak perspektyw rozwoju, niski poziom wykształcenia rolników,
- Mała liczba tworzonych miejsc pracy w MSP i rzemiośle,
- Wzrastające, duże bezrobocie,
- Brak miejsca spotkań dla młodzieży, brak możliwości organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży,
- Słabo rozwinięty sektor usług turystycznych, niedostatek miejsc rekreacji i wypoczynku,
- Szeroki zakres patologii społecznych,
- Brak uzbrojonych terenów pod inwestycje w planach zagospodarowania przestrzennego,
- Niska dostępność usług zdrowotnych,
- Brak wolnych (dostatecznych) środków finansowych w budżetach samorządów,
- Brak opracowań strategicznych rozwoju powiatu i gmin,
- Słaba promocja powiatu,
- Brak zrównoważenia gospodarki, środowiska i rozwoju społecznego (rozwój zrównoważony).

ZEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA ROZWOJU POWIATU

Szanse rozwoju powiatu

- Bliskość Warszawy,
- Ogromne możliwości inwestycyjne [atrakcyjność] w regionie, duże tereny do zagospodarowania,
- Rozwój instytucji oświaty i nauki w regionie [Warszawa],
- Dogodne (centralne) położenie powiatu w regionie,
- Relatywnie duży przyrost naturalny w regionie,
- Poprawa koniunktury gospodarczej w regionie,
- Czyste środowisko naturalne w otoczeniu powiatu,
- Atrakcyjność turystyczna, rekreacyjna regionu,
- Atrakcyjność osadnicza regionu,
- Rozwój agroturystyki w regionie,
- Rozwój sieci dróg, budowa drogi Via Baltica,
- Przewidywane zmiany prawa i zasad finansowania powiatów,
- Szeroka oferta instytucji finansowych w regionie (Warszawa),
- Kontakty międzynarodowe Warszawy,
- Członkostwo w Unii Europejskiej [rynek pracy w UE],
- Występowanie gorących, leczniczych wód podziemnych w regionie,
- Obecność terenów wojskowych.

Zagrożenia rozwoju powiatu

- Słabnąca koniunktura gospodarcza w kraju i regionie,
- Brak regionalnego i krajowego programu wspomagania rozwoju przedsiębiorczości,
- Braki w gospodarce odpadami komunalnymi, zła gospodarka leśna,
- Zanieczyszczenie powietrza ze strony huty,
- Brak bezpieczeństwa ludzi i mienia, wandalizm, wzrost patologii społecznych, kłusownictwo w lasach i na wodzie, subkultury formujące się w gangi,
- Niedostateczne przeciwdziałanie bezrobociu,
- Słaba promocja regionu,
- Przekazywanie zadań samorządom bez wsparcia finansowego,
- Niski rozwój turystyki w regionie,
- Niewykorzystywanie środków pomocowych Unii Europejskiej,
- Nieskuteczna polityka rolna państwa, nieumiejętność korzystania z instrumentów polityki rolnej,
- Niski poziom kontaktów regionalnych i międzynarodowych w regionie.

2. WIZJA ROZWOJU POWIATU WOŁOMIŃSKIEGO DO 2015 ROKU

Istniejący potencjał rozwojowy Powiatu Wołomińskiego oraz przemiany, które zachodzą w jej otoczeniu uzasadniają przyjęcie tezy, że przyszły oblicze powiatu kształtowane będzie w oparciu o zasady rozwoju zrównoważonego. Rozwój gospodarczy połączony z likwidacją zapóźnień infrastrukturalnych odbywać się będzie z uwzględnieniem norm i standardów rozwiniętego społeczeństwa europejskiego w obszarze społecznym i ekologicznym.

Ważnym obszarem, który będzie podlegał przemianom będzie **przemysł i sektor małych i średnich przedsiębiorstw**. Powiat i gminy wygenerują system ulg i zachęt dla małych przedsiębiorstw i rzemiosła. Pomyślność tego sektora przełoży się na wysokość budżetu powiatu i stworzy nowe miejsca pracy.

Rozwój turystyki i rekreacji będzie ważnym obszarem aktywności powiatu i gmin regionu. Wymagać będą one większych nakładów i intensywnych działań inwestycyjnych w zakresie infrastruktury i dbałości o stan środowiska przyrodniczego. Powiat podejmie działania zapewniające zachowanie ładu przestrzennego i estetycznego na terenie gmin. Duże znaczenie przywiązywane będzie do utrzymania porządku zwłaszcza w sezonie turystycznym.

Zakłada się praktyczne zakończenie działań inwestycyjnych w obrębie **rozwoju infrastruktury technicznej** powiatu, jak też tej, która obsługuje ruch turystyczny. Podstawowego znaczenia nabierze dostępność komunikacyjna Warszawy. Rozwinięte zostaną także alternatywne układy komunikacyjne (szybka kolej miejska, trasy rowerowe, wodne itp.).

Wysokiej staranności wymagać będzie sprostanie oczekiwaniom w zakresie **osadnictwa i rozwoju funkcji mieszkalnych** na terenie powiatu. Mieszkańcy oczekiwać będą bezkolizyjnego załatwienia wszelkich problemów bytowych na miejscu, wysokiej jakościowo lokalnej oferty kulturalno – rozrywkowej, oświatowej i opieki zdrowotnej jak również poczucia bezpieczeństwa i ochrony socjalnej najsłabszych mieszkańców powiatu.

Przyszły obraz i niektóre elementy charakteryzujące Powiat Wołomiński stanowiły na seminarium przedmiot dyskusji w grupach oraz na posiedzeniu plenarnym. Zdaniem autorów opracowania wizję Powiatu Wołomińskiego w 2015 r. będą cechować następujące elementy i wyróżniki:

WIZJA POWIATU WOŁOMIŃSKIEGO

- 1) Znacznie wzrośnie liczba ludności, 30% społeczeństwa posiadać będzie wyższe wykształcenie, nastąpi migracja ludności do powiatu z Warszawy i z innych miast województwa.
- 2) Nastąpi znaczna poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez rozwiązanie problematyki infrastrukturalnej i wzrost świadomości mieszkańców. Nastąpi znaczne zwiększenie zalesienia. Rzeki przepływające przez powiat, a w szczególności rzeki Czarna i Długa, uzyskają I klasę czystości. Rozpoczną się próby wykorzystania wód termalnych do celów grzewczych. Tereny leśne uzyskają status parku krajobrazowego.
- 3) Liczba gospodarstw rolnych znacznie zmniejszy się. Pozostaną nieliczne wysoko towarowe i wysoko obszarowe gospodarstwa rolne nastawione na produkcję specjalistyczną, rozwijać się będzie agroturystyka i rolnictwo przyzagrodowe. Głównym rynkiem zbytu będzie Warszawa.
- 4) Nastąpi wzrost poziomu nauczania, zwiększenie liczby dobrze wyposażonych szkół ponadgimnazjalnych, pojawią się oferty w zakresie szkolnictwa wyższego na terenie powiatu. Zlokalizowana na miejscu służba zdrowia oferować będzie szybki dostęp do lekarzy specjalistów przede wszystkim w oparciu o nowoczesny szpital w Wołominie. Wołomin pełnić będzie funkcję centrum kulturalnego i sportowego powiatu z rozwiniętą ogólnodostępną infrastrukturą sportową. Nastąpi poprawa stanu bezpieczeństwa połączona z likwidacją przestępczości zorganizowanej. Organizacje pozarządowe aktywnie uczestniczyć będą w rozwiązywaniu problematyki społecznej powiatu.
- 5) Powiat Wołomiński i gminy znajdować się będą w dobrej kondycji finansowej dzięki znacznemu zwiększeniu ilości podmiotów gospodarczych. Główna podaż miejsc pracy pokaże się w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw oraz w turystyce. Decydującego znaczenie nabierze rozwój informatyki i e-biznesu. Ważnym czynnikiem rozwoju będzie osadnictwo mieszkańców Warszawy na terenie powiatu.
- 6) Dochody mieszkańców porównywalne będą ze średnimi w Polsce. Mieszkańcy znajdować będą pracę w sektorze usług, turystyki, rekreacji i budownictwa. Poziom bezrobocia utrzymywać się będzie na znikomym poziomie poniżej 5 %.
- 7) Problemy infrastrukturalne zostaną w obszarach kanalizacji, wodociągów, dostawy gazu w całości rozwiązane. Zaistnieje bardzo dobry poziom komunikacji z Warszawą i w obrębie powiatu wraz z modernizacją nawierzchni dróg już istniejących. Nowe inwestycje realizowane będą w oparciu o szczegółowy i zintegrowany ład architektoniczny powiatu. Znacznej poprawie ulegnie mała architektura w miastach (chodniki, miejsca zieleni, parki, mini centra sportowe).
- 8) Kierunki dalszego rozwoju powiatu to: wzrost inwestycji, rozwój turystyki i rekreacji, mieszkalnictwa oraz sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Powiat otwarty będzie na nowe trendy i technologie. Znacznie zaawansowana będzie budowa społeczeństwa obywatelskiego współpracującego z władzą samorządową przy wykorzystaniu lokalnych tradycji niepodległościowych.

3. UWARUNKOWANIA I CELE ROZWOJU

3.1. CELE STRATEGII POWIATU DO 2015 ROKU

W oparciu o wnioski wypracowane przez zespoły na seminarium można sformułować obecne i przyszłościowe uwarunkowania rozwoju powiatu, które wymagają koncentracji działań rozwojowych w następujących obszarach:

I. Dostępność komunikacyjna

II. Przedsiębiorczość

III. Ekorozwój

IV. Mieszkańcy

V. Wizerunek powiatu

VI. Rekreacja, turystyka i rolnictwo

W ramach w/w obszarów określono następujące cele strategiczne, a w ich ramach cele szczegółowe do osiągnięcia w perspektywie 2015 r.:

I. Otwarcie komunikacyjne Powiatu Wołomińskiego poprzez:

- poprawienie bezpieczeństwa komunikacji kolejowej oraz jakości jej usług,
- poprawę komunikacji między miejscowościami powiatu,
- poprawę połączeń drogowych z Warszawą,
- budowę wschodniej obwodnicy Warszawy,
- modernizację drogi ekspresowej Warszawa – Białystok,
- wykonanie połączenia z drogą A2 przez Sulejówkę,
- modernizacja drogi 634,
- budowa tras szybkiego ruchu i obwodnic,
- poprawę stanu dróg istniejących,
- otwarcie na transport lotniczy.

II. Przyspieszony rozwój przedsiębiorczości dla zwiększenia podaży miejsc pracy i poprawy finansów samorządów poprzez:

- stworzenie dogodnych warunków dla inwestorów (wypracowanie form zachęt dla inwestorów),
- współpracę z przedsiębiorcami przy zmianach planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego,
- opracowanie programu rozwoju przedsiębiorczości,
- wspieranie klubów biznesu [w skali powiatu, doradztwa dla przedsiębiorców],
- wypracowanie metodyki postępowania z firmami przechodzącymi kryzys,
- wspieranie rozbudowy infrastruktury technicznej przeznaczonej dla sektora MSP,
- uregulowanie stanu prawnego nieruchomości przeznaczonych pod inwestycje,
- podjęcie współpracy międzynarodowej dla nawiązania kooperacji gospodarczej,
- tworzenie ulg prawnych, podatkowych dla potencjalnych inwestorów,
- powszechny dostęp bezrobotnych mieszkańców powiatu do przekwalifikowania zawodowego,
- wdrożenie lokalnego systemu poręczeń kredytowych.

III. Wdrożenie norm ekorozwoju na terenie powiatu poprzez:

- opracowanie powiatowej Agendy 21,
- wykonanie pełnej kanalizacji miast wraz z oczyszczalniami,
- dokończenie inwestycji wodociągowych na obszarze Powiatu,
- wspomaganie budowy biooczyszczalni indywidualnych na wsi,
- ciągłą edukację ekologiczną mieszkańców,
- zaangażowanie młodzieży do przedsięwzięć ekologicznych,
- wspomaganie zmiany systemów ogrzewania na ekologiczne,
- uświadomienie władz stołecznym zagrożeń ekologicznych dla powiatu,
- partycypację władz okolicznych samorządów przeciwdziałaniu degradacji środowiska Powiatu Wołomińskiego,
- rozwiązanie problematyki utylizacji odpadów,
- rozwój związków pomiędzy gminami Powiatu dla przeciwdziałania zagrożeniom ekologicznym.

IV. Podniesienie poziomu życia oraz integracja mieszkańców powiatu poprzez:

- stworzenie warunków do wypoczynku i rozrywki,
- stworzenie planu przestrzennego zagospodarowania powiatu na bazie propozycji gmin,
- przygotowanie kadry administracyjnej na bazie właściwie zorganizowanych szkół ponadgimnazjalnych,
- wspieranie tworzenia edukacji na poziomie wyższym na terenie powiatu,
- zagwarantowanie wszechstronnego wykształcenia młodzieży powiatu przez atrakcyjną ofertę edukacyjną,
- zwiększenie nakładów na oświatę i edukację młodzieży, opiekę zdrowotną,
- rozwój bazy oświatowej,
- utworzenie szkolnictwa policealnego w tym dla dorosłych,
- wspieranie inicjatyw lokalnych w obszarze kultury, sportu, rekreacji itp.,
- wspieranie kadry oświatowej, opieki społecznej i zdrowotnej,
- opracowanie koncepcji rozwoju budownictwa mieszkaniowego i osadnictwa,
- poprawę dostępności instytucji powiatowych dla mieszkańców,
- lepsze wykorzystanie funduszy pomocowych i przedakcesyjnych,
- lepszą koordynację działań w związkach gmin, powiatów, województw itp.

V. Tworzenie i intensywna promocja nowego wizerunku powiatu poprzez:

- zatarcie stereotypu związanego z przestępczością zorganizowaną,
- opracowanie programu promocji powiatu, a w tym:
 - programu promocji wydarzeń kulturalnych w Powiecie,
 - wypracowanie założeń programowych oraz koncepcji realizacji imprez będących ofertą dla mieszkańców województwa i kraju,
 - opracowanie wspólnych dla powiatu wydawnictw promocyjnych adresowanych do wybranych grup i sektorów odbiorczych,
 - wydanie w kilku językach informatora,
 - promocję powiatu na rynku warszawskim,
 - wykorzystanie osób publicznych dla promocji powiatu,
- promocję atrakcyjności inwestycyjnej,
- prowadzenie ogólnopolskiej i europejskiej promocji walorów kulturowych powiatu,
- oparcie nowego wizerunku powiatu na bezpieczeństwie ludzi i mienia, a w tym:
 - dalszy rozwój grupy interwencyjnej policji,
 - zapewnienie bezpieczeństwa na kolei,
 - dążenie do optymalizacji zatrudnienia w policji,
 - monitoring miejsc zagrożonych,
- rozwiniecie współpracy z innymi regionami w kraju i zagranicą, w tym opracowanie katalogu rozwiązań stosowanych w regionach partnerskich z oceną możliwości ich zastosowania w Powiecie Wołomińskim.

VI. Rozwój rekreacji i turystyki połączonej z restrukturyzacją rolnictwa poprzez:

- opracowanie koncepcji informacji turystycznej dla powiatu,
- opracowanie programu zarządzania turystyką,
- opracowanie i wdrożenie programu rozwoju ścieżek pieszych i rowerowych oraz szlaków turystycznych i wodnych w regionie,
- rozwój agroturystyki w ścisłej współpracy z gospodarstwami ekologicznymi,
- budowa parkingów, kempingów, pól namiotowych i boisk sportowych,
- stworzenie warunków dla rozwoju lecznictwa klimatycznego,
- stworzenia zaplecza noclegowego,
- wspieranie utworzenia bazy rekreacyjnej powiatu nad Liwcem i Bugiem,
- wspieranie specjalizacji w produkcji rolnej,
- wspieranie doradztwa rolniczego,
- wspieranie tworzenia grup producenckich,
- wykorzystanie możliwości metropolii warszawskiej jako rynku zbytu dla produkcji rolnej powiatu,
- rozwój przetwórstwa i przechowywania owocowo – warzywnego.

3.2. BADANIE ZGODNOŚCI CELÓW STRATEGICZNYCH POWIATU WOŁOMIŃSKIEGO ZE STRATEGIĄ ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO ORAZ NARODOWYM PLANEM ROZWOJU NA LATA 2004 – 2006.

Cel strategiczny nr 1

I. Otwarcie komunikacyjne Powiatu Wołomińskiego

Powyższy cel zgodny jest z zapisami średniookresowego zapisu 2.1.b Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego:

„Modernizacja i rozbudowa sieci dróg w województwie oraz budowy przepraw mostowych przez Wisłę”.

Ponadto odniesienie do powyższego celu strategicznego można znaleźć w zapisach celu średniookresowego 2.1c strategii

„Modernizacja i rozbudowa regionalnego systemu transportu publicznego”.

Cel ten jest zgodny z trzecią osią rozwojową NPR, a w szczególności z zapisem:

„Poprawę inwestycji na drogach i liniach kolejowych o krajowym znaczeniu, zapewniających poprawę jakości obsługi ruchu pomiędzy dużymi aglomeracjami miejskimi oraz zapobiegającymi peryferyzacji obszarów położonych na wschodzie Polski”.

Cel strategiczny nr 2

II. Przyspieszony rozwój przedsiębiorczości dla zwiększenia podaży miejsc pracy i poprawy finansów samorządów

Cel ten współgra z drugim celem długookresowym SRWM:

Przeciwdziałanie nadmiernym, społecznie nieakceptowanym dysproporcjom w poziomie rozwoju gospodarczego i warunków życia ludności w województwie”,

oraz odpowiada zapisom celu średniookresowego 2.4 f:

„Aktywizacja i modernizacja obszarów pozametropolitalnych”,

„Stymulowanie tworzenia pozarolniczych miejsc pracy poprzez wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw”.

Cel ten jest zgodny z pierwszą osią rozwoju NPR:

„Wspieranie konkurencyjności przedsiębiorstw”.

Cel strategiczny nr 3

III. Wdrożenie norm ekorozwoju na terenie powiatu

Zapisom celu strategicznego nr 3 odpowiadają zapisy średniookresowego celu SRWM 2.5.

„Przeciwdziałanie degradacji i rewaloryzacja środowiska przyrodniczego”

a w szczególności zapisy pkt. 2.5.c,f,g:

„Zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska,

podniesienie wiedzy ekologicznej,

rozwijanie proekologicznych form aktywizacji gospodarczej”.

Cel ten jest zgodny z trzecią osią rozwoju NPR:

„Tworzenie warunków dla zwiększania poziomu inwestycji, promowanie zrównoważonego rozwoju i spójności przestrzennej”.

Cel strategiczny nr 4

IV. Podniesienia poziomu życia oraz ciągła edukacja i integracja mieszkańców powiatu

Ten cel strategiczny strategii rozwoju powiatu odpowiada zapisom długookresowemu celowi 1.2. SRWM:

„Przeciwdziałanie nadmiernym, społecznie nieakceptowanym dysproporcjom w poziomie rozwoju gospodarczego i warunkach życia ludności.”

Cel ten zgodny jest także z zapisami celu 2.2. średniookresowego SRWM, który brzmi:

„Przyspieszenie procesów rozwoju społeczno – gospodarczego opartego na wiedzy i innowacjach”

Cel ten jest zgodny z drugą osią rozwoju NPR:

„Rozwój zasobów ludzkich i zatrudnienia”.

Cel strategiczny nr 5

V. Tworzenie i intensywna promocja nowego wizerunku powiatu

Powyższy cel strategiczny odpowiada celowi średniookresowemu 2.1g SRWM, który brzmi:

„Wzmocnienie mechanizmów dyfuzji procesów rozwojowych z aglomeracji warszawskiej na otoczenie regionalne poprzez ułatwienia inwestowania w regionie, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów poza aglomeracją warszawską”

Cel ten jest zgodny z piątą osią rozwoju NPR, a w szczególności z zapisem:

„Wsparcie obszarów wymagających aktywizacji i zagrożonych marginalizacją”.

Cel strategiczny nr 6

VI. Rozwój rekreacji i turystyki połączonej z restrukturyzacją rolnictwa

Odpowiednie zapisy w strategii SRWM można odnaleźć w treści celu średniookresowego 2.4 j:

„Aktywizacja i modernizacja obszarów metropolitalnych poprzez rozwój funkcji turystyczno – wypoczynkowych”.

Odpowiada także celowi średniookresowemu 2.4b,g,i:

„Wspieranie rozwoju lokalnego przetwórstwa rolno – spożywczego,

przebudowa i modernizacja struktur sektora rolnego,

ekologizację rolnictwa oraz wprowadzenie zasad rozwoju ekologicznie zrównoważonego”.

Cel ten jest zgodny z czwartą osią rozwoju NPR a w szczególności z zapisem:

„Dywersyfikacja źródeł dochodu ludności rolniczej”.

**Podsumowując należy stwierdzić, że zapisy
Strategii Rozwoju Powiatu Wołomińskiego do roku 2015
w pełni odpowiadają zapisom**

STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

oraz

**NARODOWEGO PLANU ROZWOJU
NA LATA 2004 – 2006.**

4. MISJA POWIATU WOŁOMIŃSKIEGO

W tym miejscu naszych rozważań warto przytoczyć jedną z definicji misji, która autorom opracowania wydaje się być najbardziej trafna:

Misja to zwięzłe, realistyczne sformułowanie filozofii, celów i zasad rozwoju strategicznego uwzględniające identyfikację podstawowych problemów oraz wyniki analizy SWOT.

Misją Powiatu Wołomińskiego rozumianego jako wspólnota wszystkich osób zamieszkujących na jego terenie jest:

**Powiat Wołomiński
to region o nowym wizerunku,
kształtujący społeczeństwo obywatelskie
w oparciu o dziedzictwo kulturowe
i tradycję chrześcijańską,
przyjazny osadnictwu, rekreacji i przedsiębiorczości,
kładący szczególny nacisk
na ochronę środowiska przyrodniczego
i bezpieczeństwo obywateli**

5. MIERNIKI, WSKAŹNIKI MONITORINGU STRATEGII ROZWOJU POWIATU

Strategia ma charakter dynamiczny. Podlegać będzie ciągłym zmianom zależnym od zmian czynników zewnętrznych i korekty wizji powiatu proponowanej przez samorządy.

W celu ułatwienia nadzoru i kontroli nad realizacją strategii rozwoju Powiatu Wołomińskiego proponujemy dla każdego celu strategicznego wprowadzenie zestawu kilku obiektywnych mierników pozwalających skutecznie monitorować postępy w realizacji strategii rozwoju.

I. Otwarcie komunikacyjne Powiatu Wołomińskiego

I tak dla pierwszego celu strategicznego przytoczonego powyżej proponujemy następujące wskaźniki monitoringu:

- długość dróg nowowybudowanych,
- długości dróg wyremontowanych,
- czas dojazdu w dni powszednie oraz w weekendy do i z Warszawy,
- ilość wypadków na drodze do Warszawy,
- ilość połączeń autobusowych miejscowości powiatu z Wołominem.

II. Przyspieszony rozwój przedsiębiorczości dla zwiększenia podaży miejsc pracy i poprawy finansów samorządów

Dla drugiego celu strategicznego proponuje się następujące mierniki kontroli wdrażania strategii:

- liczba nowych podmiotów gospodarczych w roku,
- liczba likwidowanych podmiotów gospodarczych w roku,
- średni czas uzyskania pozwolenia na budowę,
- procent budżetów samorządów przeznaczany na uzbrojenie terenów inwestycyjnych,
- liczba przedsiębiorstw korzystająca z informacji gospodarczej zlokalizowanej na terenie powiatu,
- procentowy zakres wspomagania budżetu powiatu przez środki zewnętrzne.

III. Wdrożenie norm ekorozwoju na terenie powiatu

Zestaw wskaźników monitoringu wdrażania strategii rozwoju gminy w obrębie trzeciego celu strategicznego:

- liczba punktów skupu surowców wtórnych,
- liczba zakładów utylizacji i przetwórstwa odpadów,
- procent budżetu samorządów przekazywany na ochronę środowiska,
- procentowa powierzchnia gmin objęta planami zagospodarowania przestrzennego,
- wskaźniki czystości wód, gleby i powietrza.

IV. Podniesienie poziomu życia oraz ciągła edukacja i integracja mieszkańców powiatu

Czwarty cel strategiczny wymaga następujących wskaźników kontroli wdrażania:

- liczba młodzieży uczęszczająca do szkół średnich i wyższych na terenie powiatu,
- liczba skarg na służbę zdrowia,
- parametry jakości wody pitnej,
- stopień wykrywalności przestępstw na terenie powiatu,
- procent budżetów samorządów przeznaczany na oświatę,
- ilość organizacji pozarządowych na terenie powiatu,
- ankietowa ocena mieszkańców odnośnie działania Starostwa,
- procentowy wskaźnik ilości mieszkańców utożsamiających się z powiatem,
- nakład lokalnych czasopism informujących o działalności powiatu,
- liczba mieszkańców przeszkolona w zakresie integracji z UE.

V. Tworzenie i intensywna promocja nowego wizerunku powiatu

Dla piątego celu strategicznego proponuje się następujący zestaw wskaźników kontroli wdrażania strategii:

- nakłady na promocję turystyczną i osadniczą w gminach,
- procentowy stopień uzbrojenia terenów pod inwestycje mieszkaniowe,
- roczna liczba przestępstw przeciwko mieniu na terenie powiatu i ich wykrywalność,
- nakłady wydawnictw promocyjnych wspólnych dla powiatu,
- procent osób spoza powiatu kojarzących go ze zorganizowaną przestępczością.

VI. Rozwój rekreacji i turystyki połączonej z restrukturyzacją rolnictwa

Dla realizacji szóstego celu strategicznego proponuje się zestaw mierników monitoringu wdrażania strategii rozwoju:

- liczba turystów odwiedzających powiat,
- liczba miejsc noclegowych w powiecie,
- liczba turystów przebywających w obiektach noclegowych na terenie powiatu w ciągu roku,
- liczba gości uczestniczących w imprezach powiatowych,
- procent budżetu powiatu wykorzystany na turystykę,
- liczba punktów informacji turystycznej w powiecie,
- łączna długość oznakowanych szlaków turystycznych na terenie powiatu,
- liczba gospodarstw agroturystycznych.

6. REKOMENDACJE BAŁTYCKIEGO INSTYTUTU GMIN

Analiza strategiczna istniejącego potencjału oraz sytuacji zewnętrznej Powiatu Wołomińskiego wskazuje jednoznacznie na konieczność reorientacji jej charakteru na uwzględniający w większym stopniu **rozwój funkcji gospodarczej – rozwój małej i średniej przedsiębiorczości** oraz funkcji związanych z **rozwojem rekreacji i turystyki połączonej z restrukturyzacją rolnictwa**.

Dziedziny te winny ograniczyć bezrobocie i określić nowy image powiatu. Chcąc skutecznie pełnić rolę **centrum gospodarczo – kulturowego** tej części Mazowsza, bardzo ważnym zestawem działań wydaje się być konieczność rewitalizacji zabudowy miasta oraz rozwój funkcji handlowo – usługowych, powołanie instytucji obsługi biznesu, osiągnięcie wysokiego poziomu i przedstawienie bogatej oferty imprez kulturalnych, a także serwowanie bogatego asortymentu usług oświatowych w tym możliwości kształcenia na uczelniach wyższych.

Przekształcenia funkcjonalno - strukturalne w Powiecie Wołomińskim wymagają kompleksowych i konsekwentnych, wieloletnich działań. Wszystkie te działania powinny znajdować oparcie w powiatowej polityce rozwoju zrównoważonego.

Zasady, na których powinna się opierać polityka w zakresie zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska określono także w „Drugiej polityce ekologicznej państwa” i zalicza się do nich:

- ❖Zasadę równego dostępu do środowiska przyrodniczego,
- ❖Zasadę regionalizacji,
- ❖Zasadę uspołecznienia,
- ❖Zasadę „zanieczyszczający płaci”,
- ❖Zasadę prewencji,
- ❖Zasadę przezorności,
- ❖Zasadę BAT – stosowania najlepszych dostępnych technik,
- ❖Zasadę subsydiarności,
- ❖Zasadę skuteczności ekologicznej i ekonomicznej.

Można więc przytoczyć obecnie powiatową definicję rozwoju zrównoważonego, która brzmi:

„Rozwój zrównoważony to rozwój społeczno – gospodarczy, w którym w celu zrównania szans dostępu do środowiska poszczególnych obywateli lub grup obywateli – zarówno współczesnych jak i przyszłych pokoleń, następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych, społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych:

Chcąc wdrażać wyżej wymienione zasady i programy lokalna społeczność będzie musiała w najbliższej przyszłości podjąć wiele inicjatyw w obszarach:

1. Uwarunkowań społeczno – administracyjnych.

Należy uświadamiać społeczności lokalnej nieuchronność i konieczność zmian, a także korzyści płynące z większego uświadomienia sobie nowych funkcji Powiatu. Działania informacyjno – uświadamiające powinny zaczynać się już w szkołach, ale powinny objąć wszystkich mieszkańców. Należy informować o kierunkach przemian, ukazywać ich skutki oraz wskazywać działania. Jest to bardzo ważne zadanie dla samorządu lokalnego.

Także pełnienie funkcji oświatowych, zdrowotnych i z dziedziny opieki społecznej na terenie powiatu jest bardzo utrudnione i realnie prowadzone przez Warszawę. Zależności takie można pokazać w wielu innych obszarach jak chociażby sfera dbałości o drogi i rozwiązywanie problemów gospodarki ściekowej i śmieciowej.

Nastąpi ukształtowanie się nowej tożsamości Powiatu, którego społeczność cechuje wysoki stopień identyfikacji z miejscem zamieszkania.

2. Wspierania przedsiębiorczości.

Rolą powiatu jest wspieranie tworzenia nowych i wspierania istniejących podmiotów gospodarczych. Zadaniem samorządu jest wskazywanie inwestorom obszarów i możliwości inwestowania na terenie powiatu, w szczególności w takich dziedzinach jak np. infrastruktura obsługi rekreacji i turystyki, przetwórstwo żywności, drobny przemysł, rzemiosło, itp.

Nieodłącznym elementem takich działań winno być pozyskanie inwestorów strategicznych. Gminy (najlepiej w porozumieniu z powiatem) powinno poczynić wszelkie starania dla ściągnięcia ich na swój teren. W skład w/w działań wejść powinno przygotowanie profesjonalnej oferty inwestycyjnej ze wskazaniem obszaru, uwarunkowań infrastrukturalnych i ulg inwestycyjnych oraz dynamiczna promocja oferty. Postulujemy nawiązanie współpracy z Państwową Agencją Inwestycji Zagranicznych, która profesjonalnie pomaga w ściąganiu inwestorów na teren powiatu.

Dla realizacji tych zadań sugerujemy powołanie w skali powiatu **Rady Biznesu**, która skupiać będzie grono opiniotwórczych przedsiębiorców z terenu Powiatu niekoniecznie tu zamieszkałych.

3. Utrzymania stanu środowiska naturalnego oraz modernizacja infrastruktury technicznej.

Turyści powinni chcieć przyjeżdżać do Powiatu Wołomińskiego a inwestorzy powinni chcieć tu inwestować. Wśród warunków koniecznych należy wymienić uzyskanie poprawy infrastruktury technicznej oraz bazy rekreacyjno-turystycznej. Potrzebne są inwestycje w sieć kanalizacyjną oraz estetyzacja miejscowości. Pierwszoplanowym warunkiem atrakcyjności dla „weekendowiczów”, turystów i inwestorów wydaje się być stan techniczny dróg. Ostatnio publikowane badania preferencji inwestorów na ten aspekt właśnie wskazują. Konieczna jest tu modernizacja szeregu nawierzchni dróg i również nowe inwestycje.

4. Promocji Powiatu Wołomińskiego i budowania nowego wizerunku.

Realizacja rozwoju gospodarczego Powiatu Wołomińskiego w założonych kierunkach wymaga skutecznej promocji oferty powiatu. Dotyczy to zwłaszcza określenia terenów pod inwestycje produkcyjno-usługowe oraz promocji własnych atrakcji i produktów turystycznych.

Promocję rekreacyjno-turystyczną można realizować np. we współpracy z **Regionalną Organizacją Turystyczną**.

Promocję inwestycyjną należy zorientować pod konkretne grupy potencjalnych inwestorów. Wymaga to profesjonalnego podejścia, kontaktów, konsekwentnego kreowania nowego wizerunku powiatu. Wszystkie działania promocyjne powinny być realizowane pod hasłem, logo lub tytułem sztandarowej atrakcji powiatu.

W promocji takiej wielce pomocnym są imprezy o randze regionalnej lub ogólnokrajowej, międzynarodowej. Wydaje się, iż funkcjonujące obecnie imprezy są ciągle zbyt mało spopularyzowane i brak jest jednego lub kilku ewidentnych wyróżników Wołomina na mapie Mazowsza.

Główną przeszkodą w rozwoju powiatu wydaje się być stereotyp powiatu i miasta powiązanego z przestępczością zorganizowaną. Zwalczyć ten stereotyp będzie bardzo trudno. Niezbędne będą w tym przypadku znaczne nakłady finansowe na promocję atrakcji i atutów powiatu, których należy szukać w biznesie, sporcie oraz w bogatej przeszłości historycznej tego miejsca.

5. Finansowania.

Źródłami finansowania przedsięwzięć objętych strategią rozwoju Powiatu Wołomińskiego będą: budżet powiatu, dotacje zewnętrzne oraz środki pomocowe. Najistotniejszym źródłem środków pomocowych przy wspólnym działaniu z gminami, może być fundusz restrukturyzacji rolnictwa **SAPARD** oraz **ISPA** a po przystąpieniu do UE fundusze strukturalne.

BIGmin służy pomocą w wyszukiwaniu stosownych funduszy UE i przedakcesyjnych.

6. Organizacji realizacji strategii rozwoju Powiatu Wołomińskiego.

Dla stwarzania odpowiedniego klimatu sprzyjającego realizacji prac objętych strategią rozwoju powiatu oraz rozwijania koncepcji zawartych w wizji rozwoju celowe jest powołanie **Zespołu Monitoringu Strategii**, składającej się z osób odpowiedzialnych za kontrolę wdrażania niniejszej strategii rozwoju.

W celu sprawnej realizacji strategii rozwoju powiatu celowe jest dodatkowe opracowanie szczegółowych programów rozwoju przedsiębiorczości, rozwoju turystyki, promocji powiatu, lokalnej Agendy 21 oraz programu rewitalizacji zabudowy.

Sugerujemy coroczną analizę możliwości budżetowych powiatu w zakresie realizacji poszczególnych celów długo- i średniookresowych strategii powiatu oraz zrealizowanie zasady składania corocznych sprawozdań z realizacji strategii przez w/w zespół podczas uchwalania budżetu powiatu.

7. STRATEGIA ROZWOJU POWIATU DO 2015 ROKU

Lista planowanych programów operacyjnych - harmonogram prac

Cel strategiczny: otwarcie komunikacyjne Powiatu Wołomińskiego

	Program operacyjny	Termin	Wykonawcy*	Źródło finansowania*
1	2	3	4	5
1.1.	Budowa drogi ekspresowej (VIA Baltica)			Budżet państwa Środki pomocowe UE
1.2.	Przedłużenie trasy toruńskiej, powiązanie drogi 631 poprzez węzeł z trasą toruńską wraz z modernizacją drogi 631			Budżet państwa Środki pomocowe UE Środki samorządów
1.3.	Modernizacja drogi wojewódzkiej nr 634	2004-2008		Budżet państwa Środki pomocowe UE Środki samorządów
1.4.	▪Budowa wschodniej obwodnicy Warszawy	2004-2011		Budżet państwa Środki pomocowe UE Środki samorządów
1.5.	Budowa drogi regionalnej łączącej Wołomin z kierunkiem lubelskim, terespolskim	2004-2011		Budżet państwa Środki pomocowe UE Środki samorządów
1.6.	Połączenie drogi 634 od Miąsego do Strachówki i drogi krajowej 50 [dawny trakt napoleoński]	2004-2008		Budżet państwa Środki pomocowe UE Środki samorządów
1.7.	Modernizacja dróg 635 i 636		Samorząd wojewódzki	Budżet państwa Środki pomocowe UE Środki samorządów
1.8.	Sporządzenie powiatowej strategii Systemu Transportowego łącznie z otwarciem na transport lotniczy		Powiat	Powiat
1.9.	Rozwój dróg lokalnych – modernizacja i budowa ciągów lokalnych		Samorządy	Środki pomocowe UE Środki samorządów
1.10.	Zintegrowanie ruchu kolejowego i drogowego na liniach komunikacyjnych do Warszawy	2004-2015		Budżet państwa Środki pomocowe UE Środki samorządów
1.11.	Działania na rzecz lokalizacji lotniska na terenie powiatu wołomińskiego		Powiat Gminy	Budżet państwa Środki pomocowe UE Środki samorządów

7. STRATEGIA ROZWOJU POWIATU DO 2015 ROKU

Lista planowanych programów operacyjnych – harmonogram prac

Cel strategiczny: przyspieszony rozwój przedsiębiorczości dla zwiększenia podaży miejsc pracy i poprawy finansów samorządów

	Program operacyjny	Termin	Wykonawcy*	Źródło finansowania*
1	2	3	4	5
2.1.	Wdrożenie powiatowego program poręczeń kredytowych	2004-2006	Powiat	Powiat, Środki niepubliczne, Środki pomocowe UE, Gminy
2.2.	Opracowanie wieloletnich planów inwestycyjnych	Na bieżąco	Powiat Gminy	Powiat Gminy
2.3.	Zmiana planów zagospodarowania przestrzennego uwzględniających problematykę usług i rzemiosła	Na bieżąco	Gminy	Gminy
2.4.	Powołanie powiatowej społecznej rady przedsiębiorczości oraz opracowanie programu rozwoju przedsiębiorczości	2004-2007	Powiat Gminy	Powiat Gminy
2.5.	Wspieranie doradcze przedsiębiorców	Na bieżąco	Powiat Gminy	Powiat Gminy

7. STRATEGIA ROZWOJU POWIATU DO 2015 ROKU

Lista planowanych programów operacyjnych – harmonogram prac

Cel strategiczny: wdrożenie norm ekorozwoju na terenie powiatu

	Program operacyjny	Termin	Wykonawcy*	Źródło finansowania*
1	2	3	4	5
3.1.	Wdrażanie programu utylizacji odpadów wraz z budową nowego zakładu utylizacji	2004-2006		Powiat, Gminy, FOŚ, Środki pomocowe UE
3.2.	Dokończenie budowy sieci kanalizacyjnej wraz z oczyszczalniami ścieków	2004-2015	Gminy	Gminy
3.3.	Realizacja programu edukacji ekologicznej mieszkańców	2003-2015	Powiat Gminy	Powiat Gminy
3.4.	Organizowanie powiatowej konferencji ekologicznej	2004-2015	Powiat	Powiat
3.5.	Opracowanie Lokalnej Agendy 21	2004-2007		Powiat Gminy
3.6.	Wdrożenie programu ochrony wód, gleby i powietrza. Opracowanie programu wykorzystania ekologicznych źródeł energii	2004-2015	Powiat Gminy	Powiat, Środki niepubliczne, FOŚ Środki pomocowe UE
3.7.	Wdrożenie programu prac interwencyjnych: melioracyjnych ochrony i pielęgnacji lasów utrzymania w czystości terenów publicznych	2004-2015	Powiat Gminy	Powiat, Środki niepubliczne, FOŚ Budżet państwa Środki pomocowe UE Gminy

7. STRATEGIA ROZWOJU POWIATU DO 2015 ROKU

Lista planowanych programów operacyjnych – harmonogram prac

Cel strategiczny: podniesienie poziomu życia oraz ciągła edukacja i integracja mieszkańców powiatu

	Program operacyjny	Termin	Wykonawcy*	Źródło finansowania*
1	2	3	4	5
4.1.	Unowocześnienie wyposażenia zakładów opieki zdrowotnej			Budżet państwa, Środki pomocowe UE, Środki samorządów, NFZ
4.2.	Poprawa dostępności do świadczeń medycznych	Na bieżąco		Samorządy
4.3.	Opracowanie powiatowych programów przeciwdziałania uzależnieniom i opieki nad niepełnosprawnymi	2004-2006		Gminy, Powiat
4.4.	Stworzenie bazy dla rehabilitacji osób niepełnosprawnych	2004-2007		Budżet państwa, Środki samorządów
4.5.	Unowocześnianie bazy dla szkół ponadgimnazjalnych	2004-2008		Gminy, Powiat
4.6.	Wspieranie powstania szkolnictwa wyższego i placówek naukowych oraz pracowni internetowych	Na bieżąco		Gminy, Powiat, Środki niepubliczne
4.7.	Budowa pełnowymiarowych sal gimnastycznych przy każdej szkole	2004-2012		Budżet państwa, Gminy, Powiat, Środki pomocowe UE
4.8.	Wdrażanie programu poprawy bezpieczeństwa, w tym m.in.: poprawa bezpieczeństwa na drogach – oznakowanie	2004-2007	Powiat Gminy	Powiat Gminy
4.9.	Wdrażanie programu zbliżającego policję do społeczeństwa	2004-2015	KPP	KPP
4.10.	Rozwój monitoringu miejsc niebezpiecznych	2004-2007	KPP	Środki samorządów
4.11.	Dążenie do optymalizacji zatrudnienia w policji	2004-2007	KPP	Budżet państwa
4.12.	Opracowanie programu sprzyjającemu powiększeniu miejsc pracy	Na bieżąco		Powiat Gminy
4.13.	Rozwój infrastruktury społecznej, edukacyjnej i innej służącej mieszkańcom	Na bieżąco		Powiat Gminy

7. STRATEGIA ROZWOJU POWIATU DO 2015 ROKU

Lista planowanych programów operacyjnych – harmonogram prac

Cel strategiczny: tworzenie i intensywna promocja nowego wizerunku powiatu

	Program operacyjny	Termin	Wykonawcy*	Źródło finansowania*
1	2	3	4	5
5.1.	Opracowywanie i wydawanie folderów promocyjnych i materiałów w mediach promujących: ❖ atrakcyjne tereny rekreacyjne – Gmina Dąbrówka, Jadów, Radzymin, ❖ zabytki dziedzictwa narodowego znajdujące się na terenie powiatu, ❖ agroturystykę.	Na bieżąco	Powiat Gminy	Powiat Gminy
5.2.	Nawiązywanie kontaktów międzynarodowych	2004-2006	Powiat	Powiat
5.3.	Intensyfikacja międzynarodowej wymiany dzieci i młodzieży	2004-2015	Powiat Gminy	Powiat Gminy
5.4.	Wymiana doświadczeń pomiędzy pracownikami i działaczami samorządowymi różnych krajów	2004-2015	Powiat Gminy	Powiat Gminy
5.5.	Opracowanie programu promocji agroturystyki i zdrowej żywności	2004-2015	Powiat	Powiat
5.6.	Tworzenie nowego wizerunku policji	Na bieżąco	KPP	KPP
5.7.	Podjęcie działań eliminujących stereotyp powiatu kojarzonego z przestępczością	Na bieżąco	Powiat Gminy	Powiat Gminy
5.8.	Opracowanie i wdrożenie koncepcji nowych regionalnych i krajowych imprez promocyjnych	2004-2007	Powiat Gminy	Powiat Gminy

7. STRATEGIA ROZWOJU POWIATU DO 2015 ROKU

Lista planowanych programów operacyjnych – harmonogram prac

Cel strategiczny: rozwój rekreacji i turystyki połączonej z restrukturyzacją rolnictwa

	Program operacyjny	Termin	Wykonawcy*	Źródło finansowania*
1	2	3	4	5
6.1.	Opracowanie koncepcji zarządzania turystyką	2005	Powiat	Powiat
6.2.	Utworzenie instytucji administrującej trasami turystycznymi i opracowanie strategii informacji turystycznej dla powiatu	2004-2015	Powiat	Gminy Powiat
6.3.	Budowa technicznej infrastruktury rekreacyjnej	2004-2015	Powiat Gminy	Powiat Gminy
6.4.	Wytyczanie tras turystycznych pieszych i rowerowych na terenie powiatu	2004-2006	Powiat Gminy	Powiat Gminy
6.5.	Rozwój bazy hotelowej	Na bieżąco		Inwestorzy prywatni
6.6.	Zagospodarowanie turystyczne terenów nad Liwcem	2004-2015	Powiat Gminy	Powiat, Środki niepubliczne, FOŚ, Środki pomocowe UE
6.7.	Zagospodarowanie turystyczne terenów nad Bugiem oraz ich zabezpieczenie przeciwpowodziowe	2004-2015	Powiat Gminy	Powiat, Środki niepubliczne, FOŚ, Środki pomocowe UE
6.8.	Budowa zbiorników retencyjnych na małych rzekach, budowa wokół infrastruktury sportowej	2004-2015		Powiat, Środki niepubliczne, FOŚ, Środki pomocowe UE

***Kolumna 4: WYKONAWCY** oznacza planowanego realizatora, co nie wyklucza podejmowania realizacji programu operacyjnego przez inny podmiot.

***Kolumna 5: ŹRÓDŁO FINANSOWANIA** oznacza planowane źródło pozyskania środków, co nie wyklucza pozyskania funduszy z innych źródeł.